

Libija: Gadafijeva politika prisilnih nestanaka mora prestati

Zagreb, 04. travnja 2011. - Libijske snage odane pukovniku Gadafiju provode politiku prisilnih nestanaka s ciljem gušenja opozicije, navodi Amnesty International u svojem novom izvještaju *Libya: Detainees, disappeared and missing*.

Izvještaj dokumentira više od 30 slučajeva pojedinaca koji su nestali otkad su počeli prosvjedi, uključujući političke aktiviste i one za koje se sumnjalo da su pobunjenički borci ili da podržavaju pobunjenike.

„Čini se da postoji sustavna politika pritvaranja svih za koje se sumnja da su opozicija vlasti pukovnika Gadafija, da ih se drži bez kontakta s vanjskim svijetom te da ih se premješta u njegova uporišta u zapadnoj Libiji“ rekao je Malcolm Smart, direktor Amnesty Internationala za Bliski istok i sjevernu Afriku.

„S obzirom na okolnosti njihovog prisilnog nestanka, postoje osnovane sumnje da su ovi pojedinci u ozbiljnoj opasnosti od mučenja ili zlostavljanja.“

Pukovnik Gadafi mora prekinuti ovu zastrašujuću kampanju i zapovjediti svojim snagama da se pridržavaju odredaba međunarodnog prava.

Nestanci su počeli i prije nego što su se prosvjedi protiv pukovnika Gadafija pretvorili u oružanu pobunu.

Otac dvoje djece Atef ‘Abd al-Qader Al-Atrash, poznati bloger, zadnji put je viđen na skupu blizu luke u Benghaziju 17. veljače. Njegov rođak ispričao je za Amnesty:

„Pokušavali smo ga nazvati, ali u tome nismo uspjeli sve do nekoliko dana poslije, kad se javio čovjek koji je govorio zapadnim [zapadno-libijskim] naglaskom i rekao: 'evo što se dogodi onima koji bacaju kamenje na nas'. Ali Atef nikad nije bacao nikakvo kamenje.“

Kad su pobunjenici zauzeli Benghazi pro-Gadafijeve snage počele su se povlačiti, a sa sobom su, čini se, odvele i neke od prosvjednika, uključujući djecu. Amnesty International je dokumentirao slučajeve većeg broja ljudi koji su 20. veljače zadnji put viđeni u blizini vojne baze Kateeba al-Fadheel.

Rođak 14-godišnjeg školarca Hassana Mohammada al-Qata’nija rekao je Amnesty Internationalu:

„Nisam spavao otkako je nestao, nitko u mojoj obitelji nije spavao. Jako smo zabrinuti, on je samo dijete. Ne znamo što da radimo, gdje da ga tražimo, kome da se obratimo za pomoć.“ Kako se sukob razvijao, nestanci su se nastavljali. Veći broj pojedinaca nestao je u blizini grada Ben Jawada koji se nalazi na prvoj liniji fronte. Za neke se vjeruje da su bili borci, drugi su bili civili koji su otišli u to područje pomagati ranjenima, dok su treći mogli biti samo promatrači.

Jedan izvor rekao je Amnesty Internationalu da su snage pukovnika Gadafija zarobile njegovog rođaka rano 6. ožujka u Ben Jawadu, ali da je uspio telefonirati dok su ga prevozili u vojni kompleks Kateeba al-Sa'idi u Sirte-u.

Pritvorenikov brat naknadno je primio telefonski poziv od člana snaga pukovnika Gadafija u kojem su mu navodno zaprijetili: „Zapalit ćemo te zajedno s tvojom obitelji, majkom i braćom.“

Amnesty International apelira na pukovnika Gadafija i na njegove suradnike da hitno dopuste neovisan pristup pritvorenima kako bi se provjerila njihova sigurnost i kako bi ih se zaštitilo od mučenja. Ujedno se zahtijeva da se obitelji pritvorenika smjesta obavijeste o njihovom statusu. Organizacija također apelira na one koji drže pritvorenike da se pobrinu da se svi navodni ili stvarni pobunjenici tretiraju humano u skladu s međunarodnim zakonima, te da im se dopusti hitan pristup Međunarodnom Crvenom križu.

„Pukovnik Gadafi trebao bi odgovarati pred međunarodnim sudom za sve zločine koje njegove snage počinje za vrijeme sukoba“ kaže Malcolm Smart.

„Svi koji su pritvoreni samo zbog svojeg mirnog sudjelovanja u prosvjedima moraju biti odmah pušteni i treba im biti omogućen siguran povratak domovima.“

Izveštaj *Libya: Detainees, disappeared and missing* temelji se na radu tima Amnesty Internationala u istočnoj Libiji.

Vjeruje se da su slučajevi koje je Amnesty dokumentirao tek mali dio ukupnog broja ljudi koji su proteklih nekoliko tjedana bili pritvoreni ili su nestali u zatočeništvu od strane snaga pukovnika Gadafija.

Pravi broj je nemoguće uspostaviti, budući da vlasti u Tripoliju uglavnom ne dostavljaju informacije o pritvorenicima te zato što su mnogi dijelovi zemlje nepristupačni za nezavisno izvještavanje. Također, neki rođaci pritvorenih nisu voljni javno govoriti o njihovim imenima u strahu od mogućih odmazdi.

Strani novinari koji su bili pritvoreni od strane snaga pukovnika Gadafija izvještavaju da su bili premlaćivani, napadani i da im se prijetilo smaknućima, a u nekim slučajevima čak su bili podvrgnuti lažnim smaknućima. Oni su izrazili svoju zabrinutost za Libijce u pritvoru, čijem su zlostavljanju i sami svjedočili.

Tijekom vladavine pukovnika Gadafija dogodile su se tisuće nerazriješenih slučajeva prisilnih nestanaka i izvansudskih smaknuća.

*****

Za detaljnije informacije obratite se uredu AIH na broj telefona 01/ 4812 573 ili na e-mail: votmacic@amnesty.hr